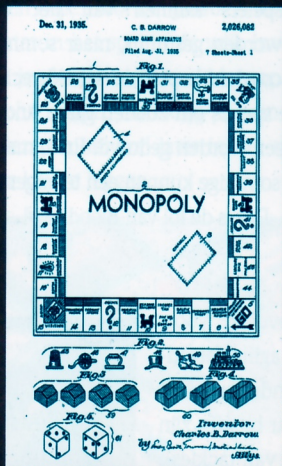
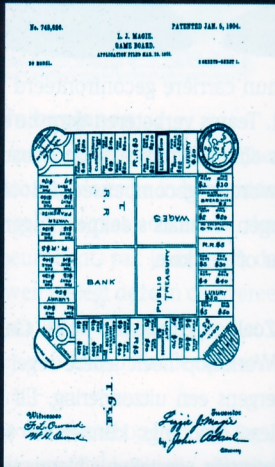

Vóór CATAN NAKOMENDE KOSTEN

Omdat onze vaste vC-columnist een keertje moet overslaan door gezondheidsredenen, neem ik deze aflevering voor mijn rekening. Ik laat me hierbij inspireren door Freds onderhoudende archiefspeurtochten. Hoewel beperkt door de lockdown, heb ik denk ik toch een spannend verhaal van Internet weten te delven.

Het betreft het spel waarvan we allemaal een of meer versies in huis hebben: Monopoly. De officiële geschiedenis vertelt ons dat Charles Darrow tijdens de depressie wat wist bij te verdienen met een thuis uitgevonden en gefabriceerd spel. Na afgewezen te zijn door Parker Brothers voor een echte uitgave, kwam het spel via via toch bij de directeur van Parker Brothers op tafel, die vrij snel het slim door Darrow verkregen patent (US2026082A, 1935) overkocht, waarna Darrow met de royalties de eerste spelontwerpersmiljonair werd. Een marketingwaardig eind voor een heldenverhaal. Tenminste ...

Niet de volle waarheid

Toen Dr. Ralph Anspach in 1974 werd aangeklaagd wegens schending van het Monopolypatent in verband met zijn Anti-Monopoly, ging hij in de tegenaanval en ontdekte wat interessante details die in de officiële geschiedenis niet voorkomen. We beginnen maar vooraan. Zo'n dertig jaar voor Darrows patent kreeg Lizzie J. Magie het patent (US748626A,

1904) voor The Landlord's Game. Het bord leek verdacht veel op dat van Darrow. Het spel vertoonde wel verschillen. Zo kon je niet kopen maar alleen huren. Het spel was namelijk gemaakt om mensen te laten zien hoe oneerlijk het geld verdeeld is en dat alleen de grondeigenaren rijk worden. Maar grotendeels is alles herkenbaar, de straten, spoorwegen en nutsbedrijven, en zelfs de gevangenis. En het speelde ook vergelijkbaar. Het was geen echte publicatie, maar mensen maakten hun eigen kopieën, met eigen straatnamen. Ook de naam van het spel verschoof, van Landlord's Game naar Auction Monopoly naar, jawel, Monopoly.

We maken een sprongetje. Achter in de jaren 1920 geeft Dan Layman zijn eigen versie van het spel wel uit. Omdat hij van bevriende advocaten begrijpt dat een patent er niet in zit en de naam Monopoly al in het public domain is, noemt hij het in ieder geval maar anders: Finance. Via een vriend van Layman komt het spel ook bij Ruth Hoskins, die rond 1930 een versie maakt met straatnamen uit Atlantic City, net als in Darrows Monopoly. Vrienden van Hoskins leren het spel dan weer aan hoteleigenaar Charles Todd. En nu komt er een cruciaal detail. De

eerste hotelgasten aan wie Todd het spel leert zijn ... Charles Darrow en zijn vrouw. Die hadden nog nooit zoiets gezien en waren heel geïnteresseerd. Op verzoek vroeg Todd zelfs een paar kopieën van een uitgebreide en gecontroleerde versie van de regels en leverde ze aan Darrow!

Nu weer een stapje terug. Louis Thun, van wie Layman het spel geleerd had, vatte in 1931 samen met zijn broer Fred het plan op om patent aan te vragen en het spel uit te gaan geven. Hun advocaat keek alles eens goed na en vertelde dat het patent van Magie er al was en zij er dus geen meer konden krijgen. Wat ze wel deden was copyright regelen op hun unieke versie van de regels, waarvan ook veel ons welbekend is.

En wat doe je dan?

Het moge duidelijk zijn dat Darrow het spel niet zelf had uitgevonden. En Parker Brothers kreeg dat ook niet pas in 1974 in de gaten. Maar ook niet voor ze al twintigduizend exemplaren hadden geproduceerd en geconcludeerd hadden dat ze hier veel aan gingen verdienen. Hun oplossing was om maar gewoon alle eerdere rechten op te kopen.

Magie kreeg \$500 en de belofte dat haar oorspronkelijke spel zou worden uitgegeven, wat uiteindelijk beperkt bleef tot een paar honderd exemplaren. Voor Finance moesten ze naar David Knapp, die de rechten voor \$200 had overgekocht van Layman, toen die even krap bij kas was. Knapp was al wat sluwter bezig, want hij kreeg \$10.000 voor Finance. Thun werd afgekocht door al zijn resterende exemplaren voor \$50 per stuk te kopen. En dan was er nog Rudy Copeland die in 1936 door Parker Brothers werd aangeklaagd voor patentschending met zijn spel Inflation. Nadat Copeland in een tegenclaim het patent van Darrow succesvol aanviel, kocht Parker Brothers ook Inflation maar voor \$10.000.

Wie de winnaars zijn, is duidelijk. Of de afgekochten zich echt verliezer voelen, weet ik niet. Maar persoonlijk vind ik Lizzie Magie de grote verliezer. Haar doel om mensen met dit spel het Kwaad van de financiële wereld bij te brengen, is compleet omgepoold in het spel waar iedereen een geldwolf moet worden.

Bronnen:

- <https://patents.google.com/patent/US748626A/en>
- <https://patents.google.com/patent/US5662332A/en>
- https://www.cooperative-individualism.org/wolfe-burton_monopolization-of-monopoly-the-story-of-lizzie-j-magie-1976.htm
- <https://www.thoughtco.com/monopoly-monopoly-charles-darrow-4079786>